

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 883

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2309

ASCETIC.

nem vulgatam a C. I. v. 27.
Timor domini expellit peccatum
 &c. et abrumpuntur C. VII. v.
 16. *Non oderis laboriosa opera*
 &c.

In segmento Membraneae Codici praefixo legitur: *Metrum Guontarii. In si: Unicum*, quod quale fuerit, cum Codicis ultima interciderint, dicere non habeo.

2310

DCXIII.

Codex membraneus lat. Sec. 78^t
 XIV. Folior. 164. 8. non una manu perscriptus, rubricisque enotatus pertinuit olim ad Monasterium Campense Colon. Dyoc. Familiae Cisterc. a Friderico I. Archiep. a. 1122. conditum, et Farraginem Poeticam complectitur, quae sic habet: I. *Incipit Laborintus Magistrorum Prologus.*

*Pyereus me traxit amor, iussitque camena
 Scribere materiam. me dedit illa mibi &c.*

Fortasse: quam dedit; est enim Materia elegaci hujus Poematis Ars rhythmica, seu Versus pangendi. An illam ipsemet Autor *Labyrinthum inscriperit*, nescio; suspicor potius, sequiores Magistellos, ut in Etymis acutum cernebant, per ro *Laborintus* in-

nuere voluisse, *Laborem intus esse*. Est vero Autor *Eberhardus* seu *Everardus Artesius* a loco natali *Bethunensis* dictus, item *Graecista* ab alio notiore Poemate, quod *Graecissimum* inscriperat. Nomen suum ad calcem *Laborinti* ita enunciat:

*Lector condoleas. euerardi carminis ullam
 Si cariem uideas &c.*

Vixit Sec. XII. ineunte. *Labyrinthum avendotor ratus Polyc. Leyserus Historiae suae Poet. med. aevi* ad p. 796. inferuit. At is lucem jam viderat *Lovanii* apud *Rutger. Rescium* 1534. cum *Petri Gherincis Busconi Metrario*lo. Partem illam, qua *Eberhardus Poetas recenset*, e *Leysero Fabricius Bibl. med. Lat. L. V.* p. 73. inferuit. Itaque, quod addam, non habeo, nisi Codici no-

stro, qui absque divisione decurrit, deesse Versus, qui *Leysero Tract. 3. numerantur 217 — 228.* non vero deesse multiplicem Lectionis varietatem.

II. fol. 27. Poemation Elegiacum rhythmicum, cuius titulum e calce transscribo: *Exclamationes super muris troyanis Edite per Primatem egregium versificatorem. Initium:*

Pergama flere uolo fato danays data solo &c.

Denis Codd. Theol. V. I. P. II.

A a a a

Dixi

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 883

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2311

C O D I C E S

2312

Dixi ad Cod. CCCXLV. n. 4. *Sticho* 43. At in praesenti ita Poemation istud abrumpi ibi *Di-* continuatur:

*Causa rei talis meretrix fuit exitialis.
Femina fatalis femina digna malis.*

et finitur *Disticho* 107.

*Sic ex enea crescunt romana trophea.
Sic gens romulea surgit ab bestorea.*

Imperfectum tamen est unum alterumve *Distichon*. De Autore opinatus sum Cod. cit. Hic *Primatem* dici potius a facilitate pu-

tem, qua illi subpetunt 'Oμοτελεύτα.

III. fol. 31. Rhythmi morales:

*In mundo degentium
Multi sunt errores.*

*Multiplex afflictio
Et corrupti mores. &c.*

Folio huic inscriptum: *Liber fratris Gumperti de Goch Monaci ord. cist. et p. 2. habetur: De fu-*

giendo cetum feminarum Rigmus et fallacijs earum.

*Fuge cetum feminarum
Namque status omnis harum
Praua dant stipendia.*

*Si sit virgo quam tu gliscis
Dampna rerum concupisces
Cordis et incendia &c.*

IV. fol. 32. p. 2. *Oratio deuota metrice de beata uirgine.*

*Hec superos ciues proprio precellit honore
Virgo que proprium pariendi lege pudorem
Non perdens &c.*

V. fol. 33. Aliud de Eadem Carmen:

*O quam pulchra polo residere maria probaris
Que tam pulchra solo manibus depicta pararis &c.*

VI. fol. 34. *Incipit autor Theodolus.* Distinguendus a *Theodulo* five *Theodoro Coelesyriae Presbytero*, et ad Seculum X. promovendus, ut vel *Verlus* ejus

*Leonini probant, quibus V. T. Miracula cum veterum Poetarum Commentis comparantur. Vide Honor. Augustod. L. III. c. 13. Anonym. Mellic. c. 36. Si-
geb.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 883

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2313

A S C E T I C I.

2314

*geb. Gemblac. c. 134. et Tri-
them. c. 185. qui tamen Nostrum
cum Theodoro confundit. Plura
de eo Lyserus de Poet. med. ae-
vi p. 293. et Fabricii Bibl. med.
lat. L. XIX. p. 232. ubi et Edi-*

*tiones Poematis five Eclogae no-
stra Sec. XV. referuntur, non
tamen Lipsiensis 1489. per Conr.
Kacheloven 4. et per eund. 1499.
4. quas Palatina nostra condit.
Initium:*

*Aethyopum terras iam feruida torruit estas.
In cancro solis dum voluitur aureus axis &c.*

Ad calcem legitur: *Scriptus to-
tus per manus fratris Jobannis
Zuoetning. ord. Cistercien.*

VII. fol. 41. Rhythmi varii

breviores. 1. de Monacho, qui
cantum Aviculae sectatus non ni-
si post 300. annos ad suum Coe-
nobium rediit.

*Legitur miraculis
Quod quondam babebat*

*Frater habitaculis
Claustralibus qui fertur &c.*

Fronti praescriptum: *Dictavit
hoc magister petrus rector in ley-
den. Dictamen dignum Viro ob-*

scuro. 2. *De Resuscitatione La-
zari.*

*Maximum miraculum
Christi predicatur*

*Lazari surrexio
Sed quando notatur &c.*

3. De Pastorum officio:

*Ille pastor optimus
Merito censetur*

*Qui pro suis ovibus
Mori non veretur &c.*

4. Sententiae variae morales
rhythmis quidem inclusae ita ta-
men, ut versus quartus cuiusvis

Strophae fit depromtus ex Ho-
ratio hexameter. Initium: *Pro-
theus huic sapias &c. Conclusio:*

*Ex dictis oracij possent ampliora
Paradoxa colligi si daretur hora
Sed quia fastidii mibi extat mora
Ergo legas grana, que noueris utiliora.*

5. Aliae ad eundem modum congregatae:

*O vos quos antiquus hostis fallit nec errorem nostis
Inualidi in lite.*

A a a a 2

Quid

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 883

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2315

C O D I C E S

2316

*Quid peccatis adberetis et a uobis removetis
Aeterne regem vite.
Ad mea decepti iuuenes precepta venite. Ouid. &c.*

VIII. fol. 45. Opusculum de
Conflictu Virtutum et Vitiorum.
Augustino et Ambroſio olim va-
rie tributum, hic ἀδεσπότον, sed
Ambr. Autpertii. Vide Indicem.

Incipit: *Apostolica vox clamat per*
orbem &c.

IX. fol. 49. praemissis quibus-
dam lusibus poeticis leviusculis,
ut v. g. Combibonum:

*Hospita sit sospes, non hospita sospes, vt hospes.
Hospita sit sospes, non hospes, vt hospita, sospes.
Hospes sit sospes, sit et hospita sospes, vt hospes.*

Incipiunt versus marci poete. Et ita quidem:

*Ceca prophanatas coleret dum turba figuras
Et manibus factos crederet esse deos. &c.*

Fuit *Marcus* hic D. *Benedicti* di-
scipulus, monachusque *Cassinensis*
teste *Petro Diac. de Viris il-
lustr. Cassin. c. 3.* hancque ejus
Elegiam de destructis a *Bene-
dicto* Idolorum Fanis post alios
repraesentavit *J. Mabillonius* in
*Actis SS. Ord. Bened. Sec. I. p.
28.* et *Lud. Muratorius Thes.
Ital. T. IV. p. 605.* et multo

quidem correctius, quam in no-
stro hoc Codice legatur.

X. fol. 49. p. 2. *Breuiatura*,
ut e calce transfero, *auiani*. Vi-
delicet XLII. *Avieni Fabulae* in
ἐπιτοπίῳ et duplice quidem re-
daetæ, quarum prior rhythmi-
ca in hunc modum *τετραστίχως*:
Rustica deflenti &c.

*Vt nullus faciliter prae mulieri
Credat, per hanc fabulam poterit baberi.
Nam sicut audiuimus lupum modo queri,
Sic potest vir quilibet simile vereri.*

Altera metrica: *Rustica deflenti &c.*

*Rustica dum iurat flenti, lupus et prope durat
Credens, quod sit ibi preda parata sibi.
Nil datur. Ecce doli speciem. Rogo, figere noli
In muliere fidem, ne patiaris idem.*

Vi-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 883

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2317

A S C E T I C I .

2318

Vides medium quasi viam tenere num scribendum contendenti no-
 haec Τετραστιχα inter Επιμεθια fter etiam Codex subfragatur.
 et Επιτομας. Ignota illa Aviani XI. fol. 51. p. 2. Rhythmi
 Editoribus fuisse suspicor. Henr. varii redordiuntur. 1. De insti-
 Cannegietero Avianum non Avie- tuenda Vita:

*Intendo karissime fili te docere
 Deo de quo poteris mundoque placere &c.*

2. Dialogus Corporis et Animae:

*Noctis sub silentio tempore brumali
 Deditus quodammodo sompno speciali &c.*

Est *Confliktus* ille, quem excita- riant, ut vel e praesenti ingressu
 vi Cod. CCCXXIX. n. 10. et patet. 3. *Dictamen*, ut habet ru-
 Codd. variis aliis, ut in *Indice*. brica ad calcem, *de clericis et mi-*
 Exempla tamen in quibusdam va- *litis Amore*. Initium:

*Quadam vice medij maij sub virore
 Pido terre gremio vario colore
 Cum fugaret sydera nuncius Aurore
 Liquit sompnus oculos phillidis et flore.
 Placuit virginibus ire spaciatum &c.*

Confident ad rivulum, et non si- pro aevi usu hominem literis in-
 ne ingenio illa Militem, haec stitutum, Scribam &c. 4. De
 Clericum suum celebrat, i. e. Malis Ecclesiae. Initium:

*Cbristus qui flagitia seculi deleuit
 Excolens noualia bonum semen sequit
 Vnde post ecclesia fidelis excreuit
 Vili quam zizania satan heu repleuit. &c.*

5. De Gallo.

*Multi sunt presbiteri qui ignorant quare
 Super domum domini gallus debet stare &c.*

Additur ad calcem autor *Wilb.* nan sacerdos in leyden.

XII. fol. 59. p. 2. *Cantilene*. Ita inscribuntur Hymni pii in Pu-

rificationem B. V. de Vanitate Mundi, Corruptione Ecclesiae, Natali Domini, Die Judicii, Modus Confitendi prolixus, aliquie

A a a a 3

minoris

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 883

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2319

C O D I C E S

2320

minoris momenti, quorum ultimus subnotatur: *Di&atum cuius-* *dam monachi clarovall. Ad mona-*
chos de contemptu seculi, et finit:

Si vis esse cenobita,
Huius vite vitam vita
Ut sis re et nomine &c.

XIII. fol. 80. *Incipit Catbo Rigmicus (rhythmicus) Prosayce.* Disticha nempe Moralia sic

di*t*i *Dionysii Catonis*, de quibus alibi diximus, ut ex *Indice* constat.

Cum animaduerterem plurimos errare
Et in via grauiter morum deuiare &c.

Nihil de hac *Rigmizatione Fabricius Bibl. lat. L. IV. C. 1.*
 §. 8.

XIV. fol. 86. p. 2. *Speculum mundi. Querelae de Hominum Corruptione.*

Virи fratres serui dei non uos turbent verba mei
Sed audite propter deum flebilem sermonem meum &c.

XV. fol. 88. *Quedam Rigmina ecclesiastica de festis sanctorum.* Hymni, qui ordine temporis ab Assumptione B. V. procedunt usque ad Pentecosten,

numero XXIII. De eodem Festo potissimum bini.

XVI. fol. 100. *De Condu^{tu} in Itinere Jerosolimitano. Animat Autor ad Loca sacra recuperanda.*

Christiani nominis corruit insigne
Spurci pompa germinis et gentis indigne
Regnat in iherusalem. Quis ferro uel igne
Deleat propaginem sibolis maligne &c.

Et deinceps:

Surgat invincibilis pastor romanorum
Accingatur nobilis probitas francorum
Producatur agilis populus anglorum
Nec non et borribilis turba bohemorum.

Mentio etiam veniae peccatorum fit a summo Pontifice in hunc finem promulgatae.

XVII. fol. 101. *Rhythmus pius de Christo paciente sub scheme Philomelae:*

Pbi-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 883

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2321

A S C E T I C I

2322

*Philomena previa temporis ameni
Que recessum nuncians ymbris atque ceni &c.*

Est Job. Pechami s. Peckhami O. M. Archiep. Cantuar. cuius fortaffe plura sunt in hoc Cod. contenta. Vide Tanneri Bibl. Brit. Hib. p. 586. Sunt et, qui Bo-

naventurae, et, qui Job. Hovedeno tribuant.

XVIII. fol. 104. *Biblia Rigmica*, et e calce, digata a fratre Theobaldo Creten. Ordinis predicatorum. Initium:

*Uerbum a principio procedens eterno
Quod cuncta consilio creasti superno &c.*

Adi Cod. CXXXV. ubi isthaec Epitaphia sub Thomae Aquin. nomine comparuit. Ordinis Bibliotecarii de illa a Nostris certiores facti, et Theobaldum hunc ignorantes Retensem Germanum credere maluere pro Cretensi. Vide T. illorum II. p. 821.

XIX. fol. 118. et inde ad Codicis finem Rhythmi sacri varii, quorum potiores indicabo: 1. Prooemium illud *Speculi Salvationis humanae*, quod dedi Cod. DLXXXI. n. 4.

*Qui ad iusticiam erudiunt multos fulgebunt
Quasi stelle in perpetuas eternitates et lucebunt &c.*

Prooemium alterum abest, et Speculi ipsius non nisi primi duo Rhythmi comparent. 2. *Meditationes salutares secundum diversos effectus corporis christi*, quas

ordinasse dicitur Reuerendus Magister dominus Johannes de Sichem Archiep. Cantuarien. O. M. Et primo secundum rationem sacrificij:

*Ave vivens hostia veritas et vita
In qua sacrificia cuncta sunt finita &c.*

Sunt Tercias XV. Scribendum erat Johannes de Peckham, inter cujus Scripta etiam hi Rhythmi censentur in Tanneri Bibl. Brit. Hib. p. 585. Obiit doctus hic Praesul a. 1292. 3. Inter Orationes varias legitur haec *Ad sanctum Julianum pro bono Hospitalio. Deus qui das iumentis escam*

ipsorum et pullis coruorum inuocantibus te, concede propicius ut per intercessionem sancti Juliani martiris tui, quem hospitalitatis gratia sublimasti, buius diei ac noctis necessaria, et vite eterne suffragia subministres. Per christum &c. Alia item Contra febres sub invocatione Sigismundi regis et

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 883

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2323

C O D I C E S

2324

et mart. Julianum illum Sec. IV.
martyrem Antinopolitanum in Ae-
gypto habeo, de quo Bailletus
in Vit. SS. ad 9. Jan. 4. Ora-
tio nota: *Salve Regina* rhyth-
mice κατα λεξιν exposita. Item

Te nunc in memoriam reuocem saluator.
Affit benignissimus mibi consolator &c.

aliique multi *Hymni* de Fidei
Mysteriis, et Festis SS. ut adeo
Codex hic Codici CXXXV. gemi-
nus non contemendum *Historiae*
*Poematum Leyseriana*e Subple-
mentum videri possit, variaque
praebeat ad temporis sui res ob-
servatu digna. In ejus principio
haec manus posterioris nota jacet:
Anno M° CCCC° XXX° VII.
obijt adolphus dux montensis cui
successit domicellus de rauensb.
(Wilhelmus filius tertio*g.* electus
Paderborn. et Colon. Ep. sed
abdicator.) Item *XXXVIII°.*
obijt Sigismundus romanorum rex
imperator vngarie et bohemie rex.
XIX die mensis marci aelbertus
dux austrie electus est in regem
romanorum et eodem anno 2a fe-
ria post festum pasche electus est
— — Reliqua extrita. Sed in
summa fol. ora legitur: *Jeroboy-*
sat clemens dum scribitur 1378.
Partes igitur Urbani VI. tueba-
tur Scriptor contra Robertum Ge-
bennens. dictum Clementem VII.
quem Jeroboamo confert.

DCXIV.

356 Codex membraneus lat. Sec.
XIV. Folior. 18. f. per duas co-

VII. B. V. *Gaudia* rhythmis,
qui editi dicuntur *Anno domini*
M°. CCC°. XVI°. a quodam car-
dinale. 5. Aureum Psalterium bea-
te virginis, quod inchoat:

lumnas exaratus, olimque, ut ad
calcem notatur, *Monachorum S.*
Marie in bimmerode (Hemmen-
rode, Himmelrode) *ordinis Ci-*
stercien. Treuiren. dioc. complec-
titur: I. Bernardi Monachi Clu-
niacensis, quem quidam, ut vi-
dere est in *Tanneri Bibl. Brit.*
Anglum volunt: alii *Morlanen-*
sem, *Morlacensem*, aut *Morva-*
lensem a *Morlaco*, *Morlas* vel
Valle Morienne in *Gallia* adpel-
lant, *Scriptoris Sec. XII. Libros*
III. de Contemtu Mundi miro
artificio versibus hexametris dac-
tylicoleoninis fluidissime compo-
sitios, qui prorsus alii sunt ab ele-
giaco *Carmine de Contemtu Mund*i,
quod *Gabr. Gerberonius* inter
Anselmi Opera Paris. 1721. f.
p. 195. vulgavit, quamvis et
istud *Ouidinus T. II. col. 1276.*
non aegre *Bernardo* nostro tri-
buat, qua in re nescio, an multo-
rum suffragia tulerit. *Gerberonius*
certe nihil adserit in *Censura*
prævia, nisi in *Mj. Bibl. Al-*
denburg. Carmen de Contemtu
Mundi tribui Bernardo Cluniacen-
si, quod utique de *III. Libris*
nostris intelligi potest. Naeti sunt
hi, cum multo sale corruptos
etiam *Cleri* mores perficent,
Edito-